

Synestezie znamená v překladu „sou-vnímání“, u synestetiků jsou v mozku provázána smyslová centra, která jsou u běžné populace izolovaná a vjem způsobený podnětem, který je reálně přítomný, je doprovázen vjemem bez reálného podnětu.

V současné době se předpokládá, že se synestezie v mnoha různých variantách projevuje u 4% populace. Propojení jsou možná mezi jakýmkoliv smyslovými centry, všechny varianty zatím nebyly popsány a zkoumání tohoto jevu je komplikované, protože synestetik považuje svůj způsob vnímání za zcela běžný a přirozený, nejsou s ním spojeny žádné komplikace, a proto nebývá předmětem diskuse. Ne-synestetikům jsou podobné jevy jen těžko popsatelné a vysvětlitelné. U stejných typů synestésie probíhají testy, které zkoumají shody a spojitosti ve vnímání, při srovnání dostatečného počtu respondentů se ukazuje, že nejsou nahodilé, ale podléhají společným pravidlům. Synestezie je schopnost, se kterou se všichni rodíme, v útlém dětství - kolem pátého roku života u většiny populace mizí a přetrvává pouze tam, kde je geneticky podmíněná. Ve větší míře (6x častěji) se vyskytuje u žen a (8x častěji) umělců a má tak pravděpodobně přímou spojitost s kreativitou. Nově se může objevit a vzniknout v případě ztráty některého ze smyslů.

V 19. století se předpokládalo, že se jedná o naučenou vlastnost, získaná synestezie se od pouhých např. barevných asociací ale liší tím, že sou-vjemy zůstávají stále stejné a přetrvávají i po desetiletích. V 60. letech se jí dostává pozornosti zejména díky pokusům s LSD – které vyvolává stavy podobné synestetickým zážitkům, po vyprchání účinku drogy ale mizí. Seriózní výzkum se zabývá synestézií od 80. let a dnes předpokládá, že by mohl objasnit procesy spojené s vývojem tvořivosti a principy kreativního myšlení.

Do dnes bylo popsáno okolo sedmdesáti druhů synestésie (předpokládá se, že reálný počet je mnohem vyšší), k nejčastějším typům patří: vidění barevných písmen, slov a číslic, prostorové vnímání řad, sekvencí, číselných systémů (dny v týdnu, měsíce, letopočty), barevné vidění hudby, propojení hudby a tvaru (při sluchovém vjemu blikající tvary), propojení slov nebo tvaru a chuťových vjemů, zrcadlení dotykových vjemů (vidím dotek – cítím dotek), přiřazování charakterových vlastností znakům ad. V běžné komunikaci máme se synestetickým vnímáním zkušenost např. skrze prostorové modely času nebo používání metafor a ustálených sousloví: sladká hudba, chladný rozum, horká hlava, teplé a studené barvy, růžolící mladost, ostrá chuť, kulatá chuť, sametově černá noc...

<http://synes-tesie.tumblr.com/>